

Utbildningsinspektion i Näsby skolan, förskoleklass och grundskola 1–6

Innehåll

Innehåll.....	1
Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Näsby skolan och besökt skolan den 7-28 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Näsby skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Näsby skolan intervjuades rektorn, elever, lärare och övrig personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 2 och 6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Näsbyskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	70
Förskoleklass	22
Grundskola	144

Näsbyns rektorsområde omfattar Näsbyskolan med integrerad skolbarnsomsorg. Till rektorsområdet hör också två förskolor.

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6 samt skolbarnsomsorg.

Den pedagogiska personalen är indelad i två arbetslag, förskoleklass – årskurs 3 samt årskurserna 4-6. Eleverna är organiserade i årskursvisa klasser.

Skolan har få elever med annat modersmål än svenska.

Näsbyskolan byggdes på 1970-talet och ligger i centrala Kalix. Skolan består av en stor byggnad. Eleverna vid Näsbyskolan fortsätter sin skolgång i årskurs 7 i Manhemsskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Eleverna vid Näsbyskolan utvecklas och når kunskaper enligt de nationella målen i flertalet av grundskolans ämnen. Elever och föräldrar har i allmänhet god kännedom om målen i kursplanerna för respektive ämne. Eleverna upplever att de har ett stort inflytande på sin undervisning och att deras åsikter tas på allvar. Lärarnas kompetens och engagemang gör att eleverna får det stöd de behöver. Skolans arbete med värdegrunden har bidragit till att eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. Rektorn är förtrogen med verksamheten och har ett starkt stöd bland personalen. Resurser i form av personal och material är övervägande goda.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Arbetet med att följa kunskapsutvecklingen i alla ämnen bör förbättras.
- Skolan bör fortsätta analysera resultaten av ämnesproven i svenska, engelska och matematik.
- En för skolan gemensam strategi för hälsofrämjande arbete bör utarbetas.
- Samarbetet mellan arbetslagen bör förbättras.
- Organiseringen av personalkonferenser bör förbättras.

- Åtgärdsprogrammen bör förbättras så att de alltid innehåller konkreta och utvärderingsbara mål.
- Kopplingen mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning bör förtydligas.
- Kommunikationen och samverkan mellan förvaltningsledning och skolan måste förbättras.
- Skolan bör säkerställa att eleverna ges förutsättningar att nå samtliga mål i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Modersmålsundervisning anordnas inte som språkval, elevens val, skolans val eller utanför timplanebunden tid vilket medför att eleverna får sin modersmålsundervisning under ordinarie undervisningstid i andra ämnen (2 kap. 10 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklassen och årskurserna 1-3 ger eleverna möjligheter att utvecklas enligt läroplanens intentioner. Vid inspektionstillfället såg inspektörerna flera exempel på elevernas nyfikenhet och lust att lära samt tillit till sin egen förmåga.

I Näsbyskolan finns konkretiseringar av kunskapsmålen i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen finns inga konkretiseringar av kunskapsmålen. Emellertid sker muntlig information om målen i de övriga ämnena vid föräldramöten och utvecklingssamtal. Inspektörerna bedömer att elever och föräldrar vid skolan i allmänhet känner till målen i kursplanerna för respektive ämne.

Skolan har genomfört de nationella ämnesproven i årskurs 5. Det senaste resultatet visar att 84 procent av eleverna uppnått målen i svenska, 90 procent i engelska och 87 procent i matematik. Sammantaget visar de test som genomförts ett något lägre resultat för pojkar än för flickor. Det senaste årets resultat ligger i linje med skolans resultat från föregående år.

Det är den enskilde läraren som ansvarar för utvärdering och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Förutom i ämnena svenska, engelska och matematik genomför inte skolan någon tydlig systematisk utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas krav. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med hur skolan, utifrån kursplanernas krav i årskurs 5, utvärderar elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen.

I Näsbyskolan upplever såväl elever som föräldrar och personal att det råder en god stämning i skolan. Skolan har en trivsamt och trygg miljö. Resultatet från en enkätundersökning avseende skolans sociala klimat bekräftar denna bild. Skolan har även tydliggjort ett antal sociala mål att uppnå för eleverna, exempelvis visa empati, kunna samarbeta och ha självförtroende.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Näsbysskolan i de flesta avseenden når goda resultat då det gäller elevernas kunskaper och övrig utveckling enligt läroplanens mål. Elever och föräldrar känner i allmänhet till målen i kursplanerna för respektive ämne. Det råder en god stämning i skolan där eleverna trivs och är stolta över sin skola. Skolan bör emellertid förbättra sitt arbete med att följa kunskapsutvecklingen i alla ämnen. Skolan bör också fortsätta att analysera resultaten av ämnesproven i svenska, engelska och matematik.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet i skolan fungerar väl. I Näsbysskolan har eleverna i samtliga årskurser regelbundna klassråd och elevråd. Inspektionen visar att användningen av dessa kopplas till skolans uppdrag att utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former. Eleverna upplever också att de får vara delaktiga i de flesta beslut som fattas.

I Näsbysskolan sker arbetet med normer och värden i den dagliga verksamheten. Skolan utför regelbundet trivselenkäter, vänskapsövningar och övningar i attitydförändringar. Trivseldagar för skolans samtliga elever anordnas några gånger per år. Skolan arbetar även med ett material kallat "livsviktigt", där etiska frågeställningar ingår. Det finns ett handlingsprogram för att förhindra mobbning. Vid inspektionstillfället var ett nytt handlingsprogram under utarbetande där även begreppet kränkande behandling skall ingå.

Inspektörerna bedömer att formerna för föräldrasamverkan är av god kvalitet. Föräldrarna får information om skolans verksamhet genom veckobrev, kontaktböcker, utvecklingssamtal och föräldramöten. Föräldrarna är representerade i ett skolråd där även rektorn och personalrepresentanter ingår.

I skolan finns inga gemensamma former för att bedriva ett tydligt och medvetet hälsofrämjande arbete. Det är den enskilde läraren som ansvarar för att öka elevernas fysiska och psykiska välbefinnande. Inspektörerna konstaterar att en gemensam strategi för detta arbete bör utarbetas.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Näsbysskolan är organiserad i två arbetslag, förskoleklass - årskurs 3 och årskurserna 4-6. Arbetslagens sammansättning syftar till att inkludera och samverka mellan de olika årskurserna. Inspektionen visar att arbetet och flexibiliteten inom arbetslagen fungerar väl. Samarbetet mellan arbetslagen bör dock förbättras för att kunna ge en tydligare helhetssyn av elevernas kunskapsutveckling. Vid inspektionstillfället framkommer att personal från förskoleklass och skol-

barnsomsorg inte har möjlighet att delta vid personalkonferenser. Detta medför brister i informationen och att personalens kompetens inte tas till vara i tillräcklig omfattning i pedagogiska diskussioner. Skolan har sedan vidtagit åtgärder för att all personal skall kunna delta varannan gång.

Inspektionen visar att eleverna har inflytande över sitt lärande på flera sätt. Eleverna är med och påverkar val av arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Inspektörerna anser att kvaliteten på åtgärdsprogrammen varierar. Skolan har generellt en fungerande arbetsgång för att upptäcka och arbeta med barn i behov av särskilt stöd. I skolan finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Varje termin genomför skolan olika kartläggningar och observationer av eleverna för att tidigt upptäcka de behov som finns. Stöd till elever ges både inkluderat och exkluderat. Enligt samstämmiga uppgifter har alla elever i behov av särskilt stöd åtgärdsprogram.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Inom skolan finns olika arbetssätt att följa och tydliggöra elevernas kunskapsutveckling. Skolan har formulerat en tydlig handlingsplan för pedagogisk kartläggning av eleverna i förskoleklass - årskurs 6 i svenska och matematik. Handlingsplanen innehåller bland annat diagnoser i nämnda ämnen som genomförs varje år.

Alla elever vid skolan har en individuell utvecklingsplan där det framgår vad eleven behöver göra för att uppnå målen och vilket stöd eleven är i behov av. Planerna upprättas i samverkan med lärare, föräldrar och elever under utvecklingssamtalen.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Inspektörerna anser att kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den tydligt innehåller en bedömning av i vilken mån skolan har nått de nationella målen för utbildningen. Kvalitetsredovisningen består av skolans beskrivningar och bedömningar av uppställda mål. Utvärderingen görs inom varje arbetslag. Rektorn sammanställer därefter arbetslagens utvärderingar. Elever eller föräldrar har inte varit delaktiga i kvalitetsredovisningen. Någon tydlig bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts återges inte i kvalitetsredovisningen.

Arbetsplanen innehåller bland annat en beskrivning av skolans gemensamma syn på barn och lärande, skolans regler, personalens ansvar och skolans förväntningar på elever och föräldrar. Planen har en tydlig fokusering på elevernas sociala utveckling och innehåller inte någon beskrivning av hur övriga nationella mål skall uppnås.

Skolledning och intern kommunikation

I Näsbyns rektorsområde finns en heltidsanställd rektor. Rektorsområdet består av Näsbyns skola, Näsbyns förskola och Nystadens förskola. Till sin hjälp har rektorn administrativt stöd.

Inspektionen visar att rektorn är känd av eleverna och förtrogen med verksamheten. En allmän uppfattning bland elever och personal är att rektorn bör delta mer i den dagliga verksamheten.

Inspektörerna anser att kommunikationen och samverkan mellan förvaltningsledning och skolan bör förbättras. Vid inspektionstillfället framkommer att skolans relationer till förvaltningsledningen generellt inte är förtroendefulla. Inspektörerna anser att brister i kommunikationen har medfört att detta påverkar skolans verksamhet negativt.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Näsby skolans verksamhet i de flesta avseenden är av godtagbar kvalitet. Skolans värdegrundsarbete fungerar bra, eleverna tar ansvar och är rädda om sin skola. Eleverna känner att de har inflytande över sin utbildning och kan påverka sin skolsituation. Rektorn är förtrogen med verksamheten och personalen har ett stort engagemang för eleverna och för sitt uppdrag. Emellertid bör samarbetet mellan arbetslagen förbättras så att arbetet med ”den röda tråden” kan utvecklas ytterligare. Organiseringen av personalkonferenser bör också förbättras så att alla personalkategorier alltid kan delta. Åtgärdsprogram bör förbättras så att de alltid innehåller konkreta och utvärderingsbara mål. Kopplingen mellan kvalitetsredovisningen och arbetsplanen bör bli tydligare.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Tillgång till en likvärdig utbildning

Näsby skolan bedriver inte undervisning i elevens val. Eleverna har heller ingen kännedom om elevens val. Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val. Undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen.

Lokal för ämnet hem- och konsumentkunskap saknas vilket får till följd att skolan bedriver den mesta undervisningen i form av olika hemuppgifter. Detta kan medföra att alla elever inte ges förutsättningar att nå samtliga mål i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att alla elever ges förutsättningar att nå samtliga mål i årskurs 5.

På Näsby skolan erbjuds modersmålsundervisning i finska, ryska och thailändska. Studiehandledning på modersmålet erbjuds också. Inspektörerna bedömer dock att skolan inte anordnar modersmålsundervisningen som språkval, elevens val, skolans val eller utanför timplanebunden tid. Eleverna får istället modersmålsundervisning under ordinarie undervisningstid i andra ämnen.

Personalresurser

Skolan har nuvarande läsår 12,7 lärare med ansvar för undervisning. All personal har adekvat utbildning. I skolan arbetar även en speciallärare och en specialpedagog. Skolan har också tillgång till psykolog, talpedagog och kurator via den centrala resursenheten.

Lärartätheten är hög. Enligt officiell statistik uppgick personaltätheten för skolan år 2004/05 till 8,3 lärare per 100 elever. Riksgenomsnittet är 6,6 lärare per 100 elever. Elever, personal och föräldrar upplever att antalet elever i klasserna är för många. Skolbarnsomsorgen omfattar för närvarande 70 elever och där tjänstgör 3,4 fritidspedagoger.

All personal har individuella kompetensutvecklingsplaner. Resurserna för personalens kompetensutveckling har minskat de senaste åren. Personalen anser dock att de överlag får delta i den önskad utbildning. Kompetensutveckling i matematik, läsutveckling och naturvetenskap har prioriterats.

Läromedel, pedagogiskt material och utrustning

Skolans lokaler är i de flesta fall anpassade för den verksamhet som bedrivs. Skolgården har rustats upp det senaste året genom ett samarbetsprojekt med Teknikens Hus i Luleå.

Inspektörerna anser att tillgången och kvaliteten på läromedel i de flesta avseenden är god. Även elever, personal och föräldrar anser att flertalet läromedel håller en god kvalitet. Inspektörerna bedömer dock att elevernas tillgång datorer är begränsad. Flertalet datorer fungerar inte tillfredsställande.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Näsbyskolan har godtagbara förutsättningar att nå de mål som anges i kursplanerna och läroplanerna. Inspektörerna bedömer dock att skolan inte tillgodoser elevernas rätt till utbildning avseende elevens val. Vidare bedömer inspektörerna att skolan inte anordnar modersmålsundervisning som språkval, elevens val, skolans val eller utanför timplanebunden tid vilket medför att eleverna får sin modersmålsundervisning under ordinarie undervisningstid i andra ämnen. Inspektörerna bedömer också att skolan måste säkerställa att eleverna ges förutsättningar att nå samtliga mål i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5.

Datum

Ort

2006-01-24

Umeå

Veronica Bonivart

Anders Nylander